

Valtiovarainministeriö
Lausuntopalvelu.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 14.2.2022, VN/690/2022

Ilmatieteen laitoksen lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion virkamieslain ja Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö (VM) on pyytänyt lausuntoa Hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion virkamieslain ja Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta.

Ilmatieteen laitos antaa lausuntonsa VM:n lausuntopyynnön mukaisesti lausuntopalvelu.fi -järjestelmässä ja tämä on arkistointia varten luotu asiakirja.

Ilmatieteen laitoksen lausunnossa keskitytään vain joihinkin käytännön näkökohtiin, koska liikkumavara direktiivin suhteen on esityksen perusteella varsin rajallinen.

Ilmatieteen laitoksella on sekä työ- että virkasuhteita. Vaikka esitys koskee vain virkasuhteita, tulee samat asiat toteutettavaksi myös työsuhteiden osalta työsopimuslakiin tehtävien muutosten kautta. Näin ollen Ilmatieteen laitos toivoo, että virkamieslakiin tehtävät muutokset olisivat mahdollisimman yhdenmukaisia työsuhdelakiin tehtävien muutosten kanssa.

Ilmatieteen laitos suhtautuu pääosaan ehdotuksista neutraalisti, mutta tuo esiin niiden kohtuullisen, mutta silti työkuormaa lisäävän vaikutuksen jo ennestään vähäisiin henkilöstöhallinnollisiin resursseihin.

1. Virkamiehelle annettava kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista, ehdotettu uusi valtion virkamieslain 6 e §

Ilmatieteen laitos toteaa, että suurin osa tässä tarkoitetuista keskeisistä ehdoista annetaan jo nyt nimittämisprosessin yhteydessä virkamiehelle, mutta että joitakin sanamuotoja on tarkennettava esimerkiksi laki- tai sopimusviittauksin ja osin tietoja annettava nykyistä laajemmin. Kuten esityksessä on todettu, lienee tarkoituksenmukaisinta antaa osa tiedoista joko nimittämispäätöksessä tai -kirjassa ja osasta kannattanee laatia erillinen liite. Ilmatieteen laitoksen palvelusuhteiden monimuotoisuus lisännee tähän liittyvää hallinnollisen työn määrää enemmän kuin joissakin muissa virastoissa ja on laadittava useampia vaihtoehtoisia asiakirjapohjia.

Pykälän neljäs momentti: ”Muutoksesta olisi annettava tieto kirjallisesti niin pian kuin mahdollista ja viimeistään kuitenkin muutoksen tullessa voimaan. Jos muutos johtuisi selvityksessä viitatus lain säännöksen tai virkaehtosopimuksen määräyksen

muuttumisesta, selvitystä työnteon ehdon muuttumisesta ei tarvitsisi kuitenkaan antaa." jää osin epäselväksi. Käytännössä, jos muutos perustuisi esimerkiksi työaikalain lepoaikoja koskevaan muutokseen, mikä aiheuttaisi muutoksia vuorotyötä tekevien vuorojärjestelyihin, ja muutos käsiteltäisiin yt-menettelyssä, pitäisikö tieto muutoksesta antaa lisäksi kirjallisesti henkilöstölle vai ei.

Lisäksi direktiivin määritelmä sähköisestä tiedoksiannosta herättää kysymyksiä. Ilmatieteen laitoksella viestitään sisäisistä asioista monikanavaisesti ja tehokkaasti (intranet, Slack, esihenkilöiden uutiskirjeet, suorat sähköpostit, tiedotustilaisuudet jne.), mutta mikään vakiintuneista tavoista ei mahdollista helposti kuittausta tiedon todisteellista toimittamista tai vastaanottamista. Pohdittavaksi nousee, onko henkilökohtaiseen, viralliseen työ sähköpostiosoitteeseen lähetetty viesti tullut toimitetuksi perille, jos vastaanottokuittauksia ei ole pyydetty tai saatu, tai riittääkö normaali viestintä intranetin, Slackin ja tiedotustilaisuuksien kautta. Itse pykälässä ei myöskään tuoda esiin eroja eri tiedoksiantomuotojen välillä, joten momentin soveltaminen edellyttää perehtymistä sen esitöihin tai direktiiviin, ilman selvää indikaatiota perehtymisen tarpeesta.

Ilmatieteen laitoksella monien tehtävien hoitaminen edellyttää tietynlaisen pohjakoulutuksen lisäksi myös erityisten kurssien läpäisemistä. Kohdan 10 mukainen tiedon antaminen kurseista jo palvelussuhteen alussa vaatii lisäselvitystyötä. Lisäksi sana "käytäntöön" lisää kohdan tulkinnanvaraisuutta.

2. Virkamiehen pyynnöstä annettava perusteltu vastaus mahdollisuudesta pidentää virkamiehen säännöllistä työaikaa tai virkasuhteen kestoaikaa, esitetty 9 d §.

Pykälä lisännee hallinnollisen työn määrää Ilmatieteen laitoksella ja erityisesti jo nyt niukasti resursoidussa henkilöstöhallinnossa. Ilmatieteen laitoksen tutkimushankkeet toimivat pitkälti määräaikaisen hanke- tai projektirahoituksen turvin, mikä nostaa määräaikaisten palvelussuhteiden osuutta henkilöstöstä ja toisaalta lisää epävarmuutta palvelussuhteiden jatkuvuudessa. Tosin tutkimushenkilöstö on pääosin työsuhteista, mutta se kumpaan lakiin, virkamieslakiin vai työsopimuslakiin, oikeus perustuu, ei muuta asian merkitystä resursoinnin kannalta. Ilmatieteen laitos pitää hyvänä, että kirjallinen vastaus on annettava vain nimenomaisesta pyynnöstä ja että käytännössä suurin osa keskusteluista voitaneen käydä suullisesti kuten tähänkin saakka.

3. Koulutuksen maksuttomuus ja lukeminen työajaksi, esitetty 13 a §

Ilmatieteen laitos arvioi, että pykälän käytännön muutosvaikutus jäänee pieneksi. Mahdolliset muutokset Kiekun työajanseurantaan tulisi valmistella hyvissä ajoin, ja eri

koulutuslajien kuvaukset tehdä niin selviksi, ettei niiden tulkintaan tarvita aina apua hallinnosta.

4. Lievennykset virkamiehen sairauden todistamista koskien, esitetty 23 a §

Ilmatieteen laitos pitää esitettyä muutosta hyvänä. Ilmatieteen laitos arvioi, ettei sairauspoissaolojen määrä tule merkittävästi lisääntymään ja pitää toisaalta hyvänä, että henkilöstöllä on mahdollisimman matala kynnys jäädä kotiin, kunnes vointi on selvästi parantunut ja mahdollinen tartuntariski pienentynyt. Ilmatieteen laitos arvioi, että henkilöstöllä on ollut korkeahko kynnys hakeutua työterveyshuollon piiriin pyytämään lisäsairauslomapäiviä kolmannen päivän jälkeen ja näin ollen työhön on palattu ”puolikuntoisena”.

Ilmatieteen laitos pitää tärkeänä, että tarpeen vaatiessa sairauslomatodistus voidaan edelleen pyytää myös lyhyemmistä poissaoloista. Ilmatieteen laitos katsoo, että hallinnollinen työ sairauslomatodistusten käsittelyssä tulee vähenemään, mutta vastaavasti muutos edellyttää aiempaa tarkempaa seuranta poissaolojen määrien suhteen. Lisäksi sairauslomatodistusten määrän väheneminen vaikuttaa mahdollisuuksiin tilastoida ja seurata sairauspoissaolojen syitä.

Hallintojohtaja Marko Viljanen

Ryhmäpäällikkö Kaisa-Juulia Raita

